

RIIGI TUGITEENUSTE
KESKUS

Tallinna Tehnikaülikool
ttu@ttu.ee
Ehitajate tee 5
Tallinn
19086, Harju maakond
Registrikood: 74000323

11.02.2025

nr 11.3-1/25/1009

OTSUS
finantskorrektsiooni tegemise
ja taotluse rahuldamise otsuse
muutmise kohta

Riigi Tugiteenuste Keskus (registrikood 70007340, edaspidi *rakendusüksus*) teeb meetme „Regionaalareng“ tegevuse „Regionaalpoliitika, piirkondade ja piiriülese koostöö areng“ raames otsuse Tallinna Tehnikaülikooli (edaspidi *toetuse saaja* või *hankija*) projektis „TTÜ Kuressaare Kolledži teadmussiirde tehnoloogia- ja nõustamiskeskuse arendamine“ (nr 2021-2027.5.02.23-0191; edaspidi *projekt*).

Rakendusüksus tuvastas, et toetuse saaja ei ole projektiga seotud riigihanke „Ehituskaupade ostmine“ viitenumbriga 254911 (edaspidi *hange*) läbiviimisel järginud riigihangete seaduses¹ (edaspidi *RHS*) sätestatud nõudeid, mistõttu kohaldab rakendusüksus rikkumistega seotud kulude osas finantskorrektsiooni ning **loeb mitteabikõlblikuks kuluks 3,48 eurot (sh käibemaks)**.

Otsuse tegemise aluseks on perioodi 2021-2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS*) § 28, Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“² (edaspidi *ÜM2022*) § 34 lg 1 punkt 2, § 35 lg 1, § 36, Vabariigi Valitsuse 01.09.2014 määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“³ (edaspidi

¹ Kuni 14.01.2023 kehtinud redaktsioon.

² Alates 12.08.2024 kehtiv redaktsioon.

³ Kohaldub kuni 11.08.2024 kehtinud redaktsioon.

ÜM2014) § 22³ lg 1 punkt 2 ja lg 2 punkt 2, riigihalduse ministri 19.12.2022 määruse nr 65 „Toetuse andmise tingimused ja kord meetmes „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond“ (edaspidi *meetme määrus*) § 32, 17.01.2024 toetuse rahuldamise otsus nr 11.2-49/24/39 punkt 7.5 (edaspidi *TRO*), samuti projekti raames esitatud kuludokumendid (edaspidi *KD*) ja toetuse saajaga peetud kirjavahetus.

ÜM2022 §-s 11 on sätestatud kohustused, mille lõike 1 kohaselt on toetuse saaja kohustatud järgima riigihangete seadust, kui ta on hankija riigihangete seaduse tähenduses. Tallinna Tehnikaülikool on avalik-õiguslik juriidiline isik RHS § 5 lg 2 punkti 3 tähenduses ja sellest tulenevalt peab toetuse saaja riigihanke korraldamisel järgima RHS-is sätestatud korda.

1. Riigihankes tuvastatud rikkumine

Toetuse saaja korraldas riigihangete registris (edaspidi *RHR*) avatud hankemenetlusena rahvusvahelise riigihanke „Ehituskaupade ostmine“ viitenumbri 254911 (hanketeade avaldati 03.10.2022) pakkumuste esitamise tähtajaga 31.10.2022. Hanke tulemusena sõlmis hankija 15.12.2022 kahe eduka pakkujaga aktsiaselts ESPAK (10077564; edaspidi ESPAK) ja AS Kesko Senukai Estonia (10026621; edaspidi K-rauta) raamlepingud nr 254911 (ESPAK) ja nr 254911 (K-rauta) eeldatava maksumusega 300 000 eurot KM-ta ja kehtivusega 48 kuud alates raamlepingu jõustumisest ehk raamlepingu allakirjutamisest.

Rakendusüksus tuvastas riigihanke nr 254911 „Ehituskaupade ostmine“ õiguspärase läbiviimise kontrollimisel, et hankes on kehtestatud piirav tingimus.

1.1. Rikkumise asjaolud ja toetuse saaja selgitused

Hankija kehtestas riigihanke alusdokumendis „Tehniline kirjeldus“ järgmised tingimused:

2.13 Pakkujal peavad olema kauplused vähemalt järgnevates piirkondades: Tallinnas, Tartus, Kohtla-Järve piirkonnas (Kohtla-Järve, Rakvere või Jõhvi), Kuressaares ja Pärnus.

Sama tingimus on toodud hanketeates hanke lühikirjelduses:

Kaupu ostetakse kohapeal või tellitakse tellimiskeskonna kaudu või ostetakse e-poest, kas kohaletoometamisega või ilma. Pakkujal peavad olema kauplused vähemalt järgnevates piirkondades: Tallinnas, Tartus, Kohtla-Järve piirkonnas (Kohtla-Järve, Rakvere või Jõhvi), Kuressaares ja Pärnus.

2.6 Näidisostukorvis tuleb esitada jaehinnad käesoleva riigihanke hanketeate avaldamise päeva seisuga **kõigis pakkujale kuuluvates Tallinna müügiesindustes** eurodes käibemaksuta täpsusega kaks kohta peale koma. Kui tootel on Tallinna esindustes erinev hind, esitab pakkuja toote keskmise hinna. Pakkuja esitab väljavõtte oma müügisüsteemist või raamatupidamisprogrammist näidisostukorvis pakutud toodete jaehindadest käesoleva riigihanke hanketeate avaldamise päeva seisuga.

Hankesse laekus 4 pakkumust, millest kaks tunnistati mittevastavaks, sest pakkujatel ei olnud kauplusi kõikides nõutud piirkondades.

Arvestades asjaolu, et tegemist on rahvusvahelist piirmäära ületava hankega, siis pidi hankija eeldama välismaiste pakkujate huvi hankes osalemiseks ning kehtestama hankes osalemise tingimused sellest eeldusest lähtuvalt. Rakendusüksuse hinnangul on hankija poolt kehtestatud tingimused, et pakkumuse esitamise ajaks peab pakkujal olemas olema erinevates Eesti piirkondades kauplused, kust saab kaupu osta kohapeal ja näidisostukorvis tuleb esitada jaehinnad kõnealuse riigihanke hanketeate avaldamise päeva seisuga kõigis pakkujale kuuluvates Tallinna

müügiesindustes, välisriigi ettevõtteid põhjendamatult diskrimineeriv. Eelkirjeldatud tingimused seadsid eelisseisundisse siseriiklikud ettevõtted, kel juba olid olemas hankija poolt nõutud kirjeldusele vastavad kauplused Eestis ja neile kuulus näidispakkumuse tegemiseks Tallinna müügiesindus, võrreldes välisriigi ettevõtetega, kel hankemenetluse hetkel ei olnud veel nõutud kauplusi, rääkimata neile kuuluvast Tallinna müügiesindustest, aga oleksid saanud vastavad kauplused oma kasutusse hiljemalt hankelepingu täitmise ajaks viisil, mis võimaldanuks neil hangitavat teenust nõuetekohaselt osutada.

Hankija on kehtestanud välisriigi pakkujaid diskrimineeriva ja ebaproportsionaalse tingimuse, mis on vastuolus RHS § 88 lõikega 7 ja rikkunud sellega RHS § 3 punkte 1–3.

Toetuse saaja kinnitas 08.07.2024, et kõnealuse tingimuse täitmist kontrolliti pakkujate kodulehelt, veebiotsinguga oli võimalik tuvastada kaupluse füüsiline asukoht. Samuti kinnitas toetuse saaja, et tingimus pidi täidetud olema raamhankele pakkumuste esitamise hetkel.

1.2. Rakendusüksuse seisukoht ja õiguslik põhjendus

Rakendusüksuse hinnangul ei muuda toetuse saaja eelnevad selgitused käesoleva rikkumise asjaolusid ega järeldusi ning ei anna alust finantskorrektsioonist loobumiseks.

RHS § 88 lõike 7 alusel peab tehniline kirjeldus tagama kõigile ettevõtjatele võrdsed tingimused pakkumuse esitamiseks ega tohi tekitada objektiivselt põhjendamatuid takistusi riigihangete avamisel konkurentsile. Samuti peavad tehniline kirjeldus ja riigihanke alusdokumentides kehtestatud hanketingimused üldisemalt olema kooskõlas RHS §-s 3 sätestatud üldpõhimõtetega.

Tehnilise kirjelduse koostamisel ja hanketingimuste kehtestamisel on küll hankijal lai kaalutusõigus, samas peab hankija kaalutusõigust teostades järgima teatavaid piire, s.t oma otsuste tegemisel lähtuma lisaks eriregulatsioonile ka riigihanke korraldamise üldpõhimõtetest (RHS § 3). Hankijal tuleb ettevõtjaid kohelda võrdselt ja mittediskrimineerivalt ning tegutseda läbipaistvalt ja proportsionaalselt (RHS § 2 lg 1 ja § 3 p 1, direktiiv 2014/24/EL art 18 lg 1 ja direktiiv 2014/25/EL art 36 lg 1). Need põhimõtted on just tehniliste kirjelduste koostamisel olulise tähtsusega, arvestades tehniliste kirjelduste väljavalimise ja sõnastamisega seotud diskrimineerimise ohtu (EK C-368/10, p 62). Tehnilised kirjeldused peavad võimaldama riigihangete avatust konkurentsile ning tuleb koostada nii, et need ei vähendaks kunstlikult konkurentsi teatavat ettevõtjat soosivate nõuetega (direktiivi 2014/24/EL põhjendus 74 ja art 18 lg 1 teine lõik ning direktiivi 2014/25/EL põhjendus 83 ja art 36 lg 1 teine lõik). Tehniline kirjeldus ei tohi olla mõnda pakkujat kaudselt eelistav (EK C-413/17, p 40). Hankija on kohustatud olemasolevat konkurentsi efektiivselt ära kasutama (RHS § 3 p 3).

Tingimused on küll kehtestatud tehnilises kirjelduses ja ei ole otseselt toodud kvalifitseerimis- või vastavustingimusena, aga olenemata sellest, on kehtestatud tingimused kvalifitseerimise tingimuse iseloomuga, mis näitab, kas ettevõtjal on piisav tehniline pädevus hankelepingu täitmiseks. Hankija on välistanud nende pakkujate osalemise hankes, kellel pakkumuse tegemise hetkel ei olnud olemas nõutud piirkondades kauplusi ning kellele ei kuulunud Tallinna müügiesindust. Hankija sõnul pidi tingimus täidetud olema raamhankele pakkumuse esitamise hetkel. Nii on tingimust mõistnud ka üks pakkuja kahest, kelle pakkumus tunnistati mittevastavaks.

Tingimus on analoogia ka käsitletav RHS 101 lg 1 punktiga 9, mis sätestab aluse nõuda pakkujatel andmeid töövahendite, seadmete ja tehnilise varustuse olemasolu kohta või vastavat kirjalikku kokkulepet hankelepingu täitmiseks vajaliku tehnika omandamiseks või kasutusse võtmiseks. Kohtupraktikas on väljendatud seisukohta, et RHS § 101 lg 1 punktis 9 kasutatud terminit „olemasolu“ ei tule mõista selliselt, et tegemist peab olema ettevõtja omandis oleva vahendiga, vaid piisab sellest, et vastav vahend on ettevõtja kasutuses viisil, mis võimaldab tal sellega teenuse

osutamist (TrtRKO 3-18-1144, p 18). Sarnast seisukohta on väljendatud ka õiguskirjanduses. Nii on Riigihangete seaduse kommenteeritud väljaandes (vt lk 662 p 50) sedastatud, et kuna materiaalsete vahendite soetamine võib nõuda ettevõtjalt suuri investeeringuid, on ebaproportsionaalne nõuda, et vahendid oleksid tema omandis. Hankija on tingimusega nõudnud, et pakkujal peavad olema konkreetses piirkondandes nõutud kauplused. Seega ei ole hankija poolt kehtestatud tingimus proportsionaalne, kuivõrd see välistab ettevõtete, sh välisriigi ettevõtete osalemise, kel küll ei ole nõutud kauplusi, aga kes võiksid vastavad vahendid enda kasutusse saada viisil, mis võimaldaks neil teenust osutada samaväärselt ettevõtete, kes nõutud kauplusi omavad.

Lisaks võib ettevõtjal ilma hankelepingu sõlmimiseta puududa hankelepingu täitmiseks vajalike vahendite omamise vajadus, mistõttu on ebaproportsionaalne nõuda ka laiemas tähenduses nende vahendite olemasolu juba pakkumuse esitamise ajal (vt EK C-234/03, p-d 43 ja 55).

RHS § 3 kohaselt on hankija kohustatud järgima riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid, sh peab hankija tagama riigihanke proportsionaalsuse ja kohtlema kõiki isikuid võrdselt, mittediskrimineerivalt ning jälgima, et kõik isikutele seatavad piirangud oleks riigihanke eesmärgi suhtes proportsionaalsed, asjakohased ja põhjendatud. Samuti peab hankija tagama konkurentsi efektiivse ärakasutamise riigihankel.

Välisriigi ettevõtteid diskrimineeriva ja ebaproportsionaalse tingimuse kehtestamisega ei ole hankija järginud ka eelkirjeldatud RHS § 3 üldpõhimõtteid.

RHS § 3 punktis 1 nimetatud riigihanke proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei tohi riigihankereeglite kohaldamisel minna kaugemale sellest, mis on reeglitega taotletud eesmärkide ja riigihanke üldpõhimõtete saavutamiseks mõistlikult vajalik. Kui toetuse saaja seab riigihankes tingimuse, mis on põhjendamatult piirav, ei tegutse toetuse saaja proportsionaalsuse põhimõtet järgides. Antud juhul oli hankijal võimalik kehtestada tingimus viisil, mis oleks taganud samuti hanke eesmärgi, kuid piiranguks pakkujaid, sh välisriigi pakkujaid, vähem, s.t kaupluste olemasolu nõude kõrval võinuks aktsepteerida ka kaupluste kasutuses olemist viisil, mis võimaldanuks pakkujatel, sh välisriigi pakkujatel, teenust nõuetekohaselt osutada, samuti oleks tingimus olnud vähempiiravam hankelepingu täitmise tingimusena.

RHS § 3 punktis 2 sätestatud isikute võrdse kohtlemise põhimõtte tähendab seda, et toetuse saaja ei tohi luua ühelegi riigihankest huvitatud ettevõtjale teiste isikutega võrreldes soodsamat olukorda. Hankija peab kohtlema võrdselt kõiki isikuid, kelle elu- või asukoht on Eestis, mõnes muus EL liikmesriigis, muus Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis või Maaailma Kaubandusorganisatsiooni riigihankelepinguga ühinenud riigis, ning jälgima, et kõik isikutele seatavad piirangud ja kriteeriumid oleksid riigihanke eesmärgi suhtes proportsionaalsed, asjakohased ja põhjendatud. Võrdse kohtlemise põhimõtte eeldab, et samadel asjaoludel koheldakse kõiki isikuid ühtemoodi. Antud juhul, nagu rakendusüksus on eespool selgitanud, on vaidlusaluse tingimuse tõttu eelisseisundis siseriiklikud pakkujad, kes juba omasid nõutud kauplusi Eestis ja müügiesindust Tallinnas.

RHS § 3 punktis 3 kohaselt hankija tagab konkurentsi efektiivse ärakasutamise riigihankel. Konkurentsi efektiivseks ärakasutamiseks on esmalt tarvilik, et riigihankes osalevaid ettevõtjaid oleks palju (EK C-538/07, p 26). Hankijal on keelatud seada piiranguid, mis tarbetult kitsendavad pakkujate ringi, antud juhul just seda on aga hankija teinud, kehtestades tingimuse, mis põhjendamatult takistavad pakkujate, sealhulgas välisriigi pakkujate, osalemist hankes.

Kuigi hankes esitas pakkumuse 4 pakkujat, kelle pakkumustest tunnistati vastavaks kaks, ei saa välistada, et kui hankest huvitunud ettevõtted, sh välisriigi ettevõtted ja need pakkujad, kelle pakkumused tunnistati mittevastavaks, oleksid teadnud, et neil ei pea nõutud kohtades kaupluseid hankesse saamise hetkel olemas olema, sh näidisostukorvi koostamisel omama Tallinnas

müügiesindust, ja piisanuks sellest, kui vastavad vahendid oleksid olnud ettevõtte kasutuses või need oleks saadud hankelepingu täitmise ajaks kasutusse, oleks hankes esitatud rohkem pakkumusi, sealhulgas välisriigi pakkujatelt, mistõttu võinuks hanke tulemus olla teistsugune.

Tulenevalt eeltoodust leiab rakendusüksus, et hankes kehtestatud nõuded, et pakkujal peavad olema olema nõutud kauplused Eesti vastavas piirkonnas ja müügiesindus Tallinnas, on põhjendamatult välisriigi ettevõtteid diskrimineerivad, ning ebaproportsionaalsed. Tagatud ei ole hanke korraldamisel proportsionaalsus, isikute võrdne kohtlemine ja konkurentsi efektiivne ärakasutamine.

Kokkuvõttes leiab rakendusüksus, et toetuse saaja rikkus RHS § 3 punkte 1-3 ja § 88 lõiget 7. Sellest tulenevalt ei ole toetuse saaja täitnud ka ÜM2022 § 11 lõikest 1 ja TRO punktist 7.5 tulenevat kohustust järgida RHS-i.

1.3. Rikkumisele kohalduv finantskorrektsiooni määr 10%

ÜM2022 § 34 lg 1 punkti 2 kohaselt teeb rakendusüksus finantskorrektsiooni otsuse, kui toetuse saamisega seotud kohustust või nõuet ei täideta osaliselt või täielikult ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust.

ÜM2022 § 35 lg 1 sätestab, kui finantskorrektsiooni otsuse tegemisel ei ole võimalik kohustuse või nõude täitmata jätmise laadist tulenevalt selle rahalise mõju suurust hinnata, kuid esineb põhjendatud oht, et täitmata jätmine on toonud kaasa rahalise mõju, vähendatakse toetust sõltuvalt rikkumise raskusest 2, 5, 10, 25, 50, 75 või 100 protsenti tegevusele eraldatud toetusest sõltuvalt asjaolude mõjust kulu abikõlblikkusele, välja arvatud juhul, kui ÜM2022 on sätestatud teisiti.

ÜM2022 § 36 alusel kohaldatakse riigihankega seotud rikkumise korral ÜM2014 § 21 lõiget 1¹ ja §-e 22–22⁹.

Otsuse punktis 1.1 käsitletud rikkumiste osas esinevad ÜM2014 § 22³ lg 1 p-s 2 toodud asjaolud, mille järgi kohaldatakse hankelepingule 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra, kui pakkuja kvalifitseerimiseks, pakkumuse hindamiseks, tehnilises kirjelduses või hankelepingu sõlmimise eelduseks või täitmiseks on seatud kriteerium või tingimus, mis piirab konkurentsi põhjendatu riikliku, piirkondliku või kohaliku eelistuse tõttu. Sama paragrahvi lg 2 p 2 võimaldab finantskorrektsiooni määra alandada 10 protsendile, kui riigihangete alusdokumentidele vastava pakkumuse esitasid mitu ettevõtjat. Riigihangete registri vahendusel on tuvastatav, et hankes tegi pakkumuse neli ettevõtjat, kelle pakkumustest kaks pakkumust tunnistati vastavaks ja edukaks. Seega on konkreetse rikkumise osas põhjendatud 10-protsendilise finantskorrektsiooni määra kohaldamine.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060⁴ (edaspidi ühissätete määrus) artikli 103 lõike 1 koosmõjus ühissätete määruse selgituste punktiga 70 tuleb rakendusüksusel finantskorrektsiooni määra üle otsustamisel muu hulgas arvestada proportsionaalsuse põhimõttega, mistõttu ei saa rakendusüksus rikkumisele kohaldada automaatselt ÜM2014-s vastavale rikkumise koosseisule ettenähtud konkreetset finantskorrektsiooni määra ilma, et oleks eelnevalt analüüsinud, kas antud rikkumisel esineb võrreldes ÜM2014s kirjeldatud rikkumise koosseisuga selliseid erisusi, mille puhul oleks põhjendatud üldisest ettenähtud finantskorrektsiooni määrast väiksema finantskorrektsiooni kohaldamine.

Alates 12.08.2024 kehtiva ÜM2014 redaktsiooni § 21 lg 1¹ punkt 4 sätestab, kui §-des 22–22⁷ nimetatud rikkumise puhul esineb rikkumist kergendav asjaolu ning rikkumise finantsmõju Euroopa Liidu eelarvele saab pidada vähetõenäoliseks, kuid see ei ole välistatud, võib ettenähtud 10-protsendilisele finantskorrektsiooni määrale erandina kohaldada 5- või 2-protsendilist määra. Seega peab rakendusüksus eelkõige hindama, kas antud juhul esinevad sellised rikkumist kergendavad ja finantsmõju vähendavad asjaolud, mille puhul oleks 10%-line finantskorrektsiooni määr selgelt ebaproportsionaalne ning võimalik oleks kohaldada 5% või 2%.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1060, 24. juuni 2021, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid.

Olukorras, kus ÜM2014 § 21 lg 1¹ punktis 4 toodud finantskorrektsiooni määrad ei ole proportsionaalsed, peab rakendusüksus tulenevalt proportsionaalsuse põhimõttest täiendavalt hindama ka seda, kas esinevad sellised erandlikud asjaolud, mille tõttu võiks lugeda proportsionaalseks ka mõnda muud 10%-st madalamat finantskorrektsiooni määra.

Rakendusüksus on hinnanud käesoleva rikkumise asjaolusid üksikasjalikult ning on seisukohal, et ei esine selliseid asjaolusid, mis eristaksid käesolevat rikkumist ÜM2014 § 22³ lg 1 punktis 2 ja lg 2 punktis 2 kirjeldatud samalaadsest rikkumisest, mistõttu ei kohaldu ÜM2014 § 21 lg 1¹ punktis 4 toodud määrad ega muud 10%-st madalamad finantskorrektsiooni määrad. Konkreetset juhul ei ole teada, milliseks oleks kujunenud hankes osalevate pakkujate ring ja hanke tulemused, kui hankest huvitunud ettevõtted, sh välisriigi ettevõtted ja need pakkujad, kelle pakkumused tunnistati mittevastavaks, oleksid teadnud, et neil ei pea nõutud kohtades kaupluseid hankesse saamise hetkel olemas olema, sh näidisostukorvi koostamisel omama Tallinnas müügiesindust, ja piisanuks sellest, kui vastavad vahendid oleksid olnud ettevõtte kasutuses või need oleks saadud hankelepingu täitmise ajaks kasutusse, oleks hankes esitatud rohkem pakkumusi, sealhulgas välisriigi pakkujatelt.

Ka võimaliku finantsmõju osas leiab rakendusüksus, et arvestades seatud nõude iseloomu, on väga tõenäoline, et mittepiirava tingimuse korral oleks pakkujate ring võinud olla laiem, mistõttu ka pakkumuste maksumus ja hanke tulemus võinuks olla teistsugune. Nimelt on kaupluste omamine üldjuhul kulukas investering ega pole tavapärasest põhjendatud ühes hankes osalemise vajaduse tõttu. Seega võib eeldada, et hankes osalemiseks huvitatud ettevõtjad üldjuhul kauplusi asutama ei hakka, vaid loobuvad hankes osalemisest. Lisaks tuleb arvestada, et hangitud asjad ei ole eripärased, vaid tegemist oli tavapärase ehitusmaterjalide ja asjade hankimisega ning selliste toodete pakkujaid on palju.

Eeltoodust tulenevalt ei esine rakendusüksuse hinnangul selliseid erandlikke ja kaalukaid asjaolusid, et otsuse punktis 1.1 kirjeldatud rikkumise osas saaks rakendada ÜM2014 § 22³ lg 2 punktis 2 ettenähtud finantskorrektsiooni määrast madalamat määra, **mistõttu kohaldab rakendusüksus rikkumisega seotud hankelepingule 10%-list finantskorrektsiooni määra.**

Rakendusüksus selgitab, et riigihangete rikkumiste korral ei ole üldjuhul võimalik konkreetset kahjusummat välja arvutada, kuna tegemist on potentsiaalse ja teoreetilise (kaudse) kahjuga, mis võib tekkida õigusnormi rikkumisel ja konkreetsete asjaolude põhjal loetakse rikkumine tõendatuks. Euroopa Liidu eelarvet kahjustav mõju seisneb muu hulgas ka selles, et riigihangete reeglite täiemahuline järgimine on üheks toetuse algselt ettenähtud mahus andmise tingimuseks, kuivõrd selle nõude täitmine kaitseb liidus kokkulepitud olulisi väärtusi (Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 2), mille tagamine on Euroopa Liidu prioriteet. Riigihankenõuete täitmata jätmisel või osalisel täitmisel ei ole põhjendatud maksta toetust taotluse rahastamise otsuses sätestatud algses mahus, kuivõrd toetuse andja ei saa kokkulepitud tingimustel vastusooritust. Euroopa Kohtu

praktikas (nt C-743/18) loetakse, et toetuse täiemahuline andmine olukorras, kus vastusooritus ei vasta enam kokkulepitud tingimustele, kahjustatakse põhjendamatult liidu eelarvet.

Sellest tulenevalt on Euroopa Kohus leidnud (nt kohtuasjades nr C-743/18 ja C 406/14), et hanketingimuste rikkumise korral ei ole konkreetse finantsmõju tõendamine nõutav ja see ei pea olema nähtav. Piisab sellest, kui asjasse puutuva fondi eelarve mõjutamise võimalus ei ole välistatud.

1.4. Finantskorrektsiooni summa ja projekti eelarve vähendamine

Toetuse saaja on projekti tegevuse 16. „Tehnoloogiakeskuse ruumijaotuse loomine ja sisustamine“ raames kajastanud riigihanke nr 254911 alusel tekkinud abikõlblikku kulu KD-s nr 85 summas 34,80 eurot (sh abikõlblik käibemaks).

Lähtuvalt otsuse punktist 1.1 loeb rakendusüksus riigihankega nr 254911 seotud kuludest mitteabikõlblikuks **3,48 eurot** (34,80*10%), millest Euroopa Regionaalarengufondi toetus moodustab 2,61 eurot ja omafinantseering 0,87 eurot.

ÜM2022 § 37 lõike 3 kohaselt vähendatakse finantskorrektsiooni otsuse tegemisel toetuse ning omafinantseeringu eelarvet vastavalt makse tegemise ajal kehtivale toetuse proportsioonile.

2. Toetuse saaja ärakuulamisõiguse tagamine

Tulenevalt ÜSS § 13 lg 2 punktist 3 annab rakendusüksus enne finantskorrektsiooni otsuse tegemist võimaluse toetuse saajal esitada oma seisukohad. Rakendusüksus edastas 15.01.2025 toetuse saajale finantskorrektsiooni otsuse eelnõu, paludes esitada omapoolne seisukoht antud otsuse kohta hiljemalt 29.01.2025. Toetuse saaja vastuväiteid ei esitanud.

3. Otsuse resolutsioon

Võttes arvesse eelkirjeldatud asjaolud ja põhjendused ning tuginedes käesolevas otsuses väljatoodud õiguslikele alustele, rakendusüksus

otsustab:

1. lugeda projekti „TTÜ Kuressaare Kolledži teadmussiirde tehnoloogia- ja nõustamiskeskuse arendamine“ raames mitteabikõlblikuks kuluks 3,48 eurot, millest tegevuses 16. „Tehnoloogiakeskuse ruumijaotuse loomine ja sisustamine“ Euroopa Regionaalarengufondi toetus moodustab 2,61 eurot ja omafinantseering 0,87 eurot;
2. nõuda toetuse saajalt tagasi toetuse summa 2,61 eurot;
3. toetuse saajal maksta 60 kalendripäeva jooksul finantskorrektsiooni otsuse kehtima hakkamise päevast arvates tagasimaksmisele kuuluv toetus summas 2,61 eurot Rahandusministeeriumi pangakontole SEB Pank – a/a EE891010220034796011 (SWIFT: EEUH22X) või Swedbank – a/a EE932200221023778606 (SWIFT: HABA22X) või Luminor Bank EE701700017001577198 (SWIFT: NDEA22X) või LHV Pank EE777700771003813400 (BIC/SWIFT: LHV222) viitenumbri 2800082996. Selgituseks märkida projekti number ja finantskorrektsiooni otsuse number.
4. toetuse saajal tuleb tasuda viivist 0,06% iga toetuse tagasimaksmisega viivitatud kalendripäeva eest, kui toetuse saaja ei tagasta toetust käesolevas otsuses ettenähtud tähtpäevaks, kandes kogunenud viivise otsuse resolutsiooni punktis 3 märgitud Rahandusministeeriumi pangakontole;
5. vähendada projekti tegevuses 16. „Tehnoloogiakeskuse ruumijaotuse loomine ja sisustamine“ eelarvet otsuse resolutsiooni punktis 1 märgitud summas.

6. muuta 17.01.2024 TRO nr 11.2-49/24/39 punkti 2 alljärgnevalt:
 - 6.1. „2. Projekti abikõlblik maksumus on 2 374 849,52 eurot. Toetuse maksimaalne suurus on 1 781 137,14 eurot ja omafinantseering minimaalselt 593 712,38 eurot.“;
7. vähendada järgnevates kuludokumentides käesoleva otsuse punkti 1 alusel hüvitamiseks esitatud riigihankega nr 254911 seotud kulusid 10% võrra, millele vastavalt väheneb ka projekti eelarve.

Otsuse peale on õigus esitada ÜSS § 31 lg 1, § 32 lg 3 ja haldusmenetluse seaduse § 75 kohaselt vaie rakendusüksusele 30 päeva jooksul, arvates päevast, mil isik sai või oleks pidanud otsusest teada saama.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kertu Sepp
toetuste rakendamise talituse juhataja
toetuste rakendamise osakonna juhataja ülesannetes

Koostaja: Kairi Puur
663 2051
Kairi.Puur@rtk.ee